

Handelens
Miljøfond

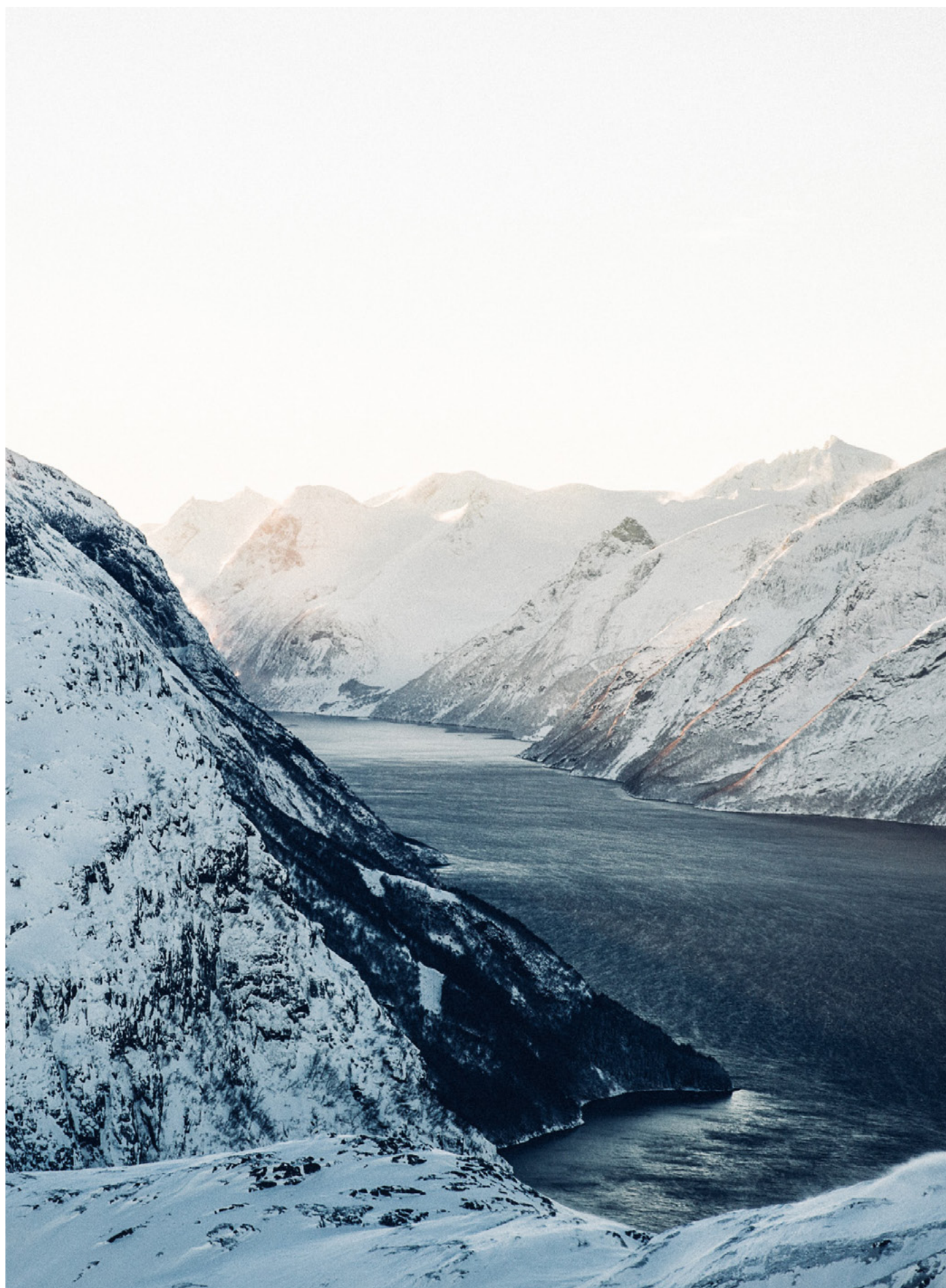
Årsrapport 2020

“Istedenfor at aktører i handelen gir mindre summer hver for seg til ulike tiltak, har vi Handelens Miljøfond som samler oss om å løse plastens miljøproblemer.

Trond Wang,
Nasjonal Driftssjef i Bunnpris

Med dette fondet kan vi samlet bidra med mer, sette høyere mål, være raskere, mer fleksible og sikre faglig begrunnede beslutninger om støtte til tiltak med stor miljøeffekt”.

Om Handelens Miljøfond

Landets største private miljøfond arbeider for å løse plastproblemet

Handelens Miljøfond er Norges største private miljøfond og støtter prosjekter som skal bidra til å løse plastens miljøproblemer. Siden første tildeling i 2018, har fondet til nå delt ut over **400 millioner kroner** til **400 miljøprosjekter**.

Fondets medlemmer betaler en kontingent på **50 øre** per plastbærepose de omsetter i Norge. Midlene er øremerket miljøtiltak som oppfyller fondets tre hovedformål:

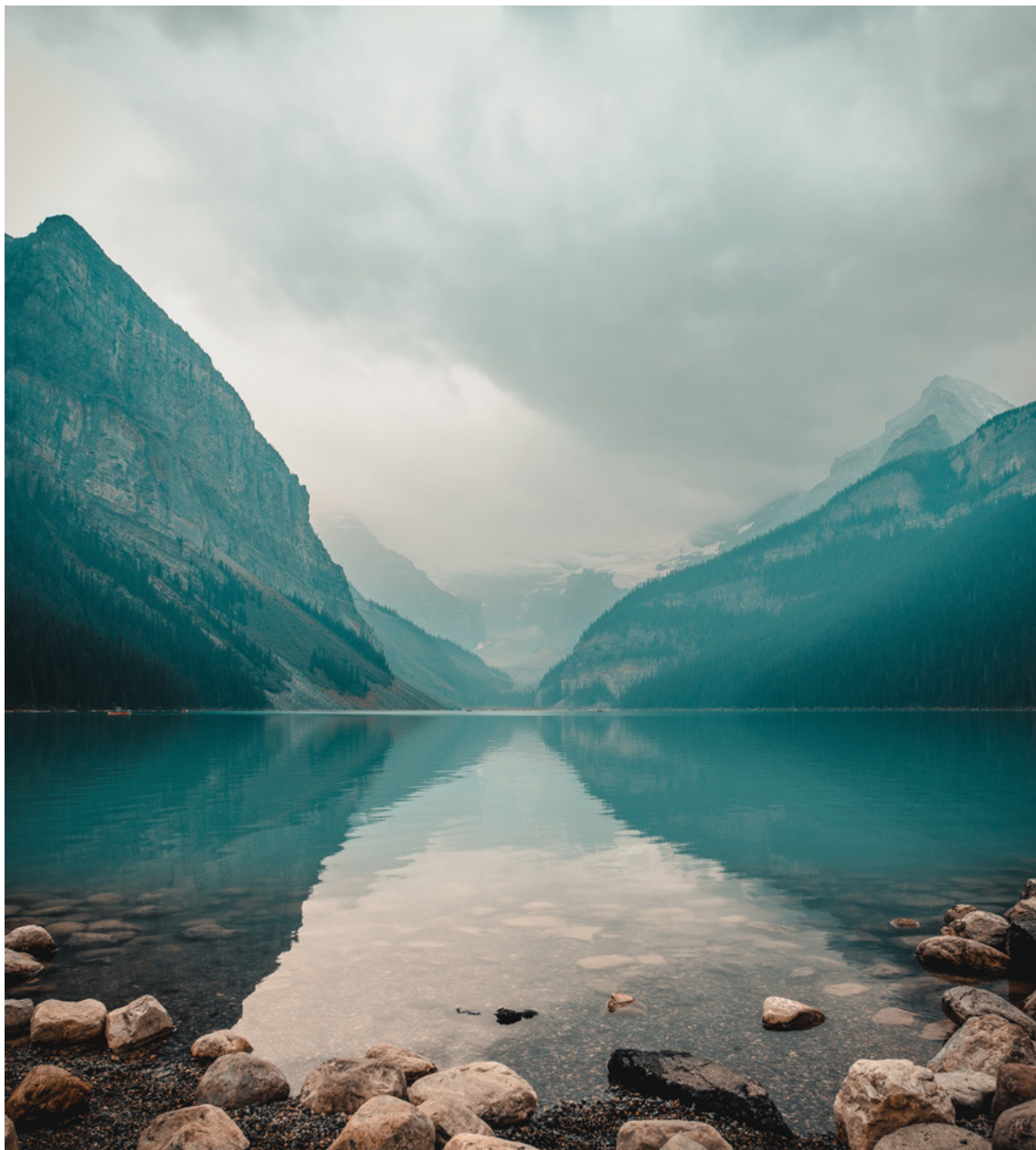
- **Redusere plastforsøplingen**
- **Øke plastgjenvinningen**
- **Redusere forbruket av plastbæreposer**

Fondets visjon er å gjøre en varig og vesentlig forskjell for miljøet.

Handelen samles om plastens miljøproblemer

Handelens Miljøfond oppstod som Norges svar på EUs plastbæreposedirektiv. Gjennom Handelens Miljøfond tar handelen selv ansvar for å innfri direktivet som har som formål å redusere bruk av plastbæreposer.

Aldri før har handelen vært så samlet om et miljøproblem. Aldri før har miljøet hatt så mye øremerkede midler til å sette fart i arbeidet med å løse et av vår tids største miljøproblemer. I 2020 bevilget Handelens Miljøfond over **200 millioner** kroner til alt fra Norges største ryddeprogram til revolusjonerende teknologiprojekter. Viktige miljøprosjekter igangsettes og skjer fortere med hjelp av midler fra Handelens Miljøfond.

Det er mulig å løse plastproblemet!

Over 150 prosjekter viser hvordan

Internasjonale analyser viser at hvis utviklingen fortsetter som i dag vil plastproduksjonen dobles innen **2040**, mengden plast som ender i havet hvert år vil nesten tredobles, og samlet mengde plastforurensing i havene våre vil firedobles i forhold til dagens situasjon.

Miljøvernere og forskere, EU-kommisjonen, mange regjeringer og bedrifter arbeider for å styre utviklingen i mer bærekraftig retning. I en sirkulær plastøkonomi bruker vi ikke unødvendig plast, mest mulig plast er gjenvinnbar og inneholder mye resirkulert materiale, bedrifter gjenbraker sin egen plast og plast blir ikke til søppel i naturen. Det virker opplagt at en mer effektiv bruk av plast som ressurs bør være et mål, både økonomisk og for naturen.

Akkurat nå er det stor avstand mellom hvor vi vil og hvor vi er på vei. Det vil kreves betydelige endringer fra mange aktører før plast ikke lenger skaper miljøproblemer. Likevel bekrefter mange prosjekter Handelens Miljøfond støttet i 2020 at løsninger finnes, og at endringer er mulig. Det er mulig å fjerne plasticsøppelet langs kysten vår. Det er mulig å gjenvinne mye mer plast. Det går an å redusere bruk av unødvendig plast, og bruke færre plastbæreposer og bruke dem mer effektivt. Det går an å redusere spøkelsesfiske fra etterlatte fiskeredsaker, det er mulig å erstatte plast med andre materialer. Et langt mer effektivt system for innsamling og gjenvinning av plast i Norge er klart gjennomførbart. Det viser de mer enn **150** prosjektene vi til enhver tid støtter.

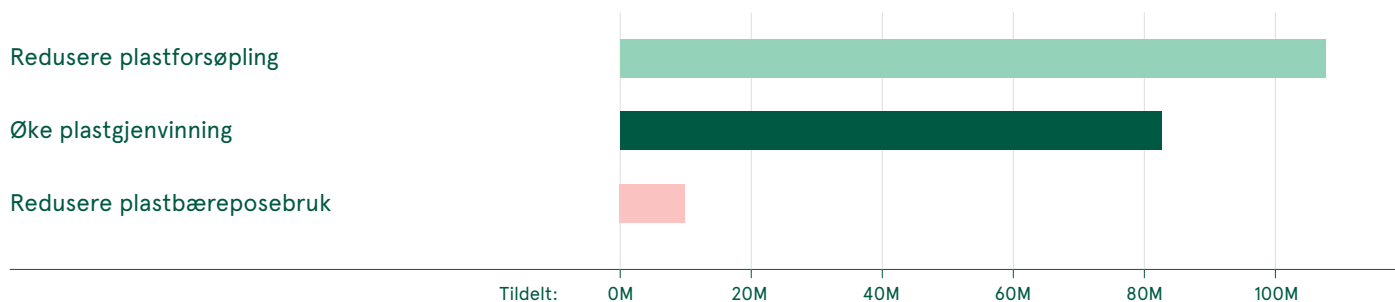
Frivillige plastryddere og miljøvernere er på mange måter fortsatt motoren som driver fram engasjement og forpliktelse til mer bærekraftig bruk av plast både i hverdag, næringsliv, forskning og politikk. Derfor er vi opptatt av å styrke frivilligheten med nye midler, i tillegg til at programmet Rydd Norge bygger opp profesjonell plastrydding der frivillige ikke har kapasitet alene. Det som for et øyeblikk siden var en utenkelig oppgave, å rydde vekk plasticsøpla på kysten, er nå de frivilliges og Rydd Norge-programmets felles mål. En tydelig økning av engasjementet for plast og miljø viser seg også i form av økning i antall søknader til Handelens Miljøfonds utlysninger og tildelinger fra både forskningsmiljøer, organisasjoner, næringsliv og fra dyktige aktører mange steder i verden.

Utviklingen for Handelens Miljøfonds arbeid gjennom 2020 viser stadig økende interesse for å bruke dette unike verktøyet i norsk miljøvern. Midlene ga mer miljøeffekt i 2020 enn i 2019, og kommer til å gi ytterligere effekt i 2021.

Rasmus Hansson,
Daglig leder

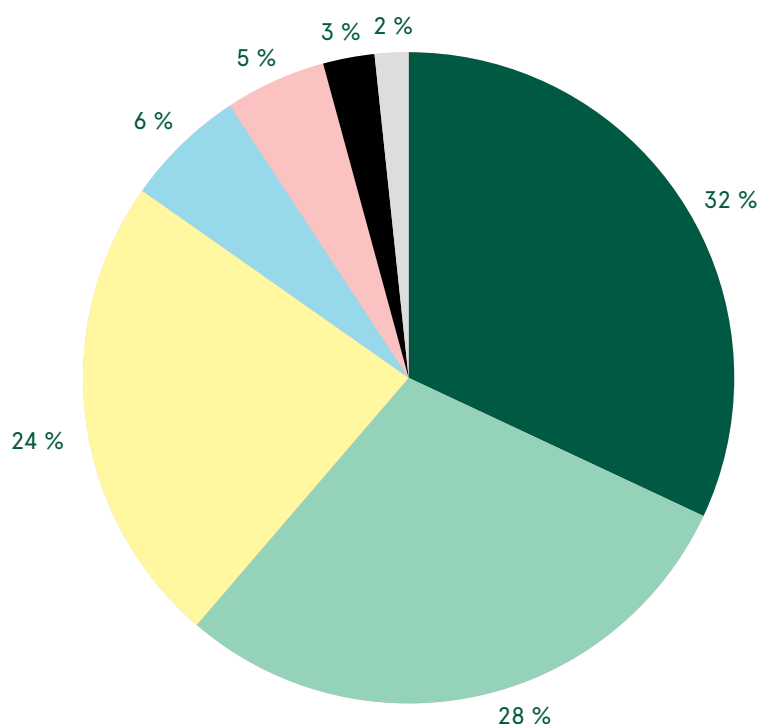
Miljøresultater 2020

Midler fordelt på hovedformål:

Midler fordelt på tema:

- Holdningsskapende arbeid
- Rydding
- Teknologi og forretningsutvikling
- Kartlegging/kunnskapsutvikling
- Internasjonale prosjekter
- Gjenvinning
- Miljøvurdering

Over 1 200 tonn forsøpling ryddet

- Mengde avfall ryddet i 2020 med midler fra Handelens Miljøfond: **1 285 tonn****
- Minimum lengde kystlinje ryddet: **934 km**
- Antall personer nådd gjennom kommunikasjonskampanjer og arrangementer: **5 463 053**

*Inkluderer ikke de 1 410 tonnene som Hold Norge Rent rapporterte via portalen Rydde i 2020 for å unngå dobbelttelling da mange av prosjektene allerede rapporterer til portalen.

**Profesjonelle ryddere er aktører som i stor grad har rydding som sitt virke, har god kunnskap om natur og miljø, og som følger lovpålagt regelverk.

Medlemskap: 50 øre blir millioner til miljøtiltak!

“For oss er det viktig å støtte den positive utviklingen Handelens Miljøfond skaper innen plastproblematikken.”

Johan Storvik, CPO i Eurosko.

“Vi er stolte av å være medlem i Handelens Miljøfond. At våre midler blant annet bidrar til å rydde Norge for plastsøppel er viktig for oss og for våre kunder som er glad i å bruke naturen.”

Espen Dybvig, Markedssjef i Sport 1.

“Vi ble medlem i Handelens Miljøfond i 2020 fordi vi er opptatt av at midlene vi gir skal gi størst mulig miljøeffekt innen plast og miljø. Dette er et av mange tiltak i vår langsiktige bærekraftsagenda som innebærer at vi skal bli klimanøytrale og helt sirkulære innen 2045.”

Stine Trygg-Hauger, Adm. dir. i Norge og CCO i Clas Ohlson.

“Plast er et viktig område i vårt bærekraftsarbeid. Derfor er vi svært stolte over vårt medlemskap i Handelens Miljøfond og deres viktige arbeid. Med fondets ekspertise, er vi trygge på at posepengene våre går til effektive miljøtiltak knyttet til plast.”

Ingrid Melnes, Marketing Manager i KappAhl.

“Vi ser det som svært positivt at handelen går sammen for å løse plastens miljøproblemer gjennom Handelens Miljøfond. Samtlige av butikkene på flyplasser rundt omkring i Norge bidrar med 50 øre per plastpose til fondets viktige plstarbeid.”

Tone Tuxen, Markeds- og merkebaresjef i Avinor.

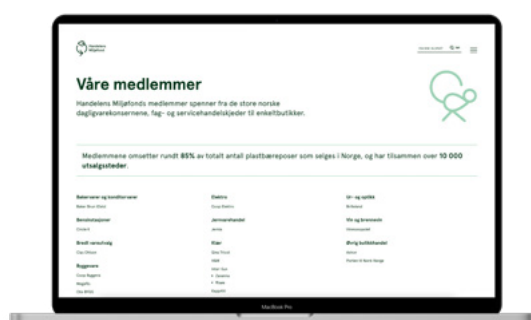
Foto: Kilian Munch

Stor oppslutning i handelen

Handelens Miljøfonds medlemmer omsetter over **85 prosent** av det samlede antallet plastbæreposer i Norge. Rundt **70 kjeder** med nær **12 000** utsalgssteder er medlem i fondet, og spenner fra de store norske dagligvarekonsernene, fag- og servicehandelskjeder til en rekke enkeltbutikker.

Handelens Miljøfond har nær **100 prosent** oppslutning innen dagligvarehandelen. Oppslutningen er også høy i servicehandelen, og det jobbes med få inn flere medlemmer fra faghandelen.

Oversikt over medlemmene finnes på handelensmiljofond.no

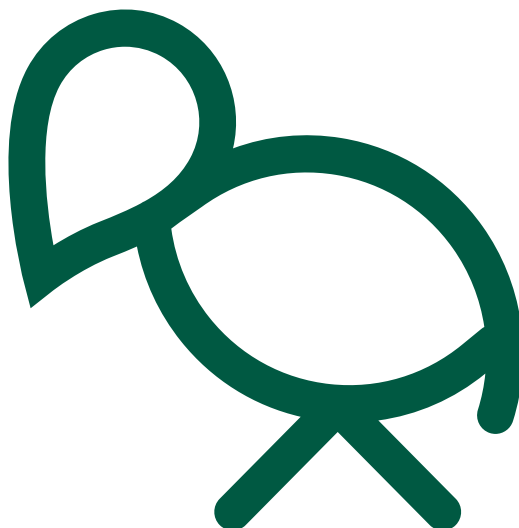

Medlemskap i Handelens Miljøfond

Alle medlemskap i Handelens Miljøfond er viktige bidrag i kampen mot plastforsøplingen, og alle butikker, kjeder og grossister som omsetter plastbæreposer kan bli medlem. Medlemskap er frivillig, og målet er full oppslutning i handelen.

Medlemskap i Handelens Miljøfond innebærer at medlemsbutikkene gir **50 øre** per plastbærepose til fondet. Medlemmene bestemmer selv utsalgsprisen på posene, og det er fullt mulig å donere mer enn fastsatte **50 øre** per plastbærepose. Midlene er øremerket miljøtiltak knyttet til plast.

Å bli medlem og delta i handelens store miljøsatsing er like enkelt for store og små bedrifter. På Handelens Miljøfonds hjemmeside, **handelensmiljofond.no**, finner du en digital innmeldingsguide med en enkel registrering.

Hvorfor være medlem?

- Du er med i handelens store plast- og miljøsatsing
- Du er med på å skape nye, viktige miljøresultater
- Du øker troverdigheten til bedriftens miljøansvar
- Du sparer administrative ressurser
- Du får økt kunnskap om plast
- Du gir din bedrifts bærekraftskommunikasjon mer konkret innhold

Medlemskap for FNs bærekraftsmål

Med hver eneste **50-øring** til Handelens Miljøfond, bidrar medlemmene til FNs bærekraftsmål 11, 12, 14 og 15 gjennom prosjektene som Handelens Miljøfond støtter.

Nr. 11: Bærekraftige byer og samfunn

Handelens Miljøfond støtter flere prosjekter som rydder opp og skaper verdi av plastsøppel. I mange tilfeller skaper dette jobber og inntekt for lokalbefolkningen.

Nr. 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

Redusert unødvendig forbruk, mer effektiv produksjon, gjenvinning og gjenbruk av plast er eksempler på tiltak som Handelens Miljøfond støtter, og som direkte bidrar til mål nr. 12.

Nr. 14: Liv under vann

Det er i havet svært mye av plastforsøplingen til slutt havner. Å forhindre marin forsøpling og forurensning er noe av det viktigste vi kan gjøre for å ta vare på livet i havet. Langt over halvparten av midlene Handelens Miljøfond deler ut, er direkte knyttet til arbeid for å redusere marin forsøpling.

Nr. 15: Liv på land

Svært mye av plastsøppelet i havet kommer fra landjorda, og gjør stor skade for livet på land før det eventuelt havner i elver og går til havs. Handelens Miljøfond støtter mange tiltak som rydder bort plastforsøplingen og stopper tilførselen av plastsøppel på land.

Pandemiens plastpåvirkning

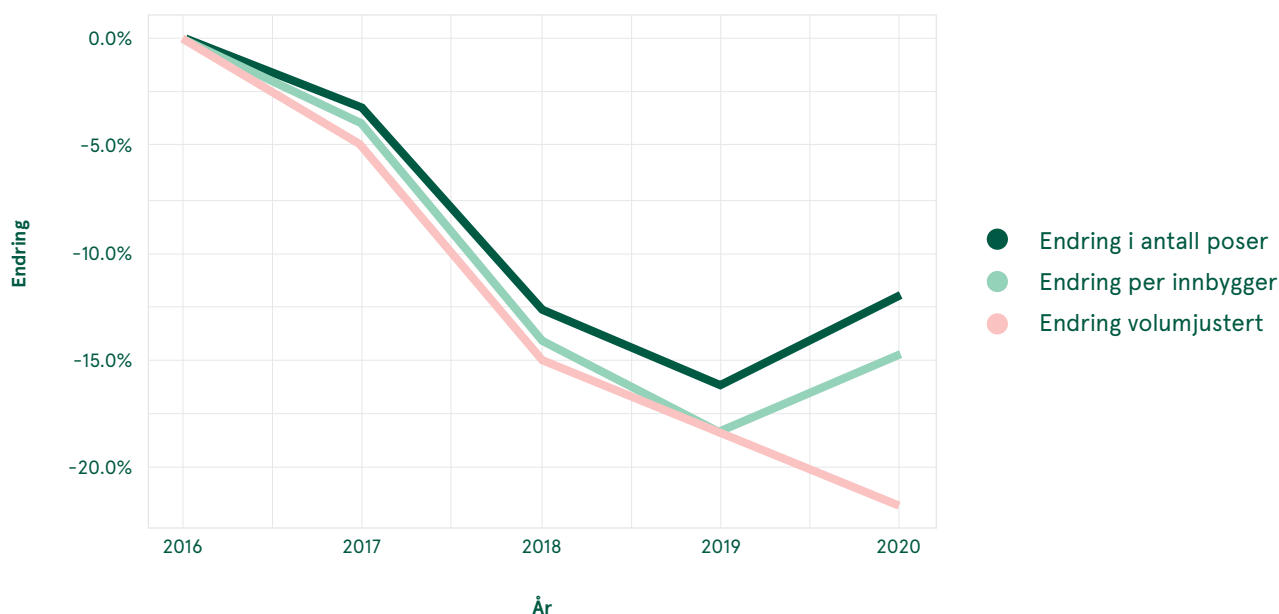
Vi er blitt så lei av å høre om det. 2020, året utenom det vanlige. Likevel er det ikke til å stikke under en stol at pandemien påvirket de fleste områder av samfunnet vårt, også miljøet.

Da pandemien slo til i Norge ble flere av Handelens Miljøfonds prosjekter utsatt. Større ryddeaksjoner ble satt på vent grunnet hensyn til smittevern. Norske aktører med viktige miljøprosjekter i utlandet måtte utsette reiser. Miljøfestivaler måtte endre planer og tenke nytt.

Pandemien førte også til økt forbruk av plastprodukter. Engangs-munnbind og plasthansker har blitt den nye plastforsøplingen på fortau eller utenfor overfylte søppelbøtter. Stengt grensehandel, og endrede spise- og forbruksvaner gjorde at nordmenns forbruk av plastbæreposer i 2020 økte med **39 millioner** mot 2019. Totalt i 2020 kjøpte nordmenn **782 millioner** plastbæreposer,

altså **146 poser** i året per nordmann. Før hadde vi **4-5 prosent** utenlandske poser, under pandemien har vi ingen. Men, vi har blitt flinkere til å fylle posene vi kjøper. Der vi i 2019 brukte **20 poser**, klarte vi oss i 2020 med **19 poser** for å handle de samme varene. Likevel er det ingen tvil om at hver enkelt av oss må bli flinkere til å redusere bruken av plastbæreposer i hverdagen.

Det har også vært lyspunkt i dette annerledesåret. På kort tid ble det laget en koronautlysning som bidro til etablering, sikring og omstilling av arbeidsplasser innen plast og miljø. Nærmere **12 millioner** ble delt ut til **27** ulike bedrifter og organisasjoner fordelt over hele landet. Flere av Handelens Miljøfonds prosjekter klarte å omstille seg til den nye situasjonen, og tenke mer digitalt og mindre fysisk. Handelens Miljøfond fikk bevist sin styrke med å kunne snu seg raskt der det trengs.

Forklaring til figur: Utvikling i posebruk 2016–2020, vist som endring i pst. i antall poser, endring per innbygger og endring i salg justert for omsetning og inflasjon (volumjustert).

Økt kunnskap og ambisjoner for miljøet

Handelens Miljøfonds faglige arbeid har utviklet seg raskt i 2020. I tråd med økte ambisjoner ansatte fondet tre nye, som tilførte god faglig kunnskap og økt kapasitet til å forvalte midlene på en mer miljømessig effektiv måte. Fondet fikk på plass et komplett søknads- og prosjekthåndteringsverktøy som sikrer god oversikt, behandling og oppfølging av de over **150** nasjonale og internasjonale prosjektene som til enhver tid er under gjennomføring.

Økt kunnskap gir mer effektive tildelinger

Fagstrategien vedtatt i 2019 ligger til grunn for alle utlysninger og tildelinger; **70 %** av de årlige midlene skal gå til å redusere plastforsøpling, **25 %** til å øke ressursutnyttelsen og gjenvinningen av plast, og **5 %** til å redusere forbruket av plastbæreposer. Samtidig blir Handelens Miljøfond smartere, der det utvikles et stadig bredere kunnskapsgrunnlag som brukes til å omsette strategien i praksis og gjør fondet mer målrettet i tildelingene.

Forskning har vist at det nytter å rydde systematisk, og Handelens Miljøfond igangsatte i 2020 Norges største og første systematiske ryddeprogram, Rydd Norge. Målet er å rydde **40 %** av Norges kystlinje i løpet av tre år. Samme år ble det også lyst ut det største beløpet i fondets historie, fordelt på seks viktige plast- og miljøområder:

- Øke bruk av gjenvunnet plast
- Redusere plastforbruket
- Bedre plasthåndtering internasjonalt
- Kunnskap om plast og miljø
- Frivillig rydding og forebyggende tiltak
- Teknologi som skal bidra til et renere hav

105 millioner kroner ble delt ut til **123** miljøprosjekter innen disse kategoriene i 2020.

Handelens Miljøfond er til for å løse plastens miljøproblemer, og har bare såvidt begynt.

Prosjekter som bidrar til økt gjenvinning

Foto: Kasper Jakobsen

Klarer vi å øke gjenvinningen av plast vil vi kutte bruken av ny plast og spare miljøet for store klimagassutslipp. I dag sliter vi med å sortere ut plastavfall i rene fraksjoner som ikke blandes med annet avfall som skal til forbrenning. Det er for lite bruk og etterspørsel etter gjenvunnet plast på grunn av dårlig kvalitet og høy pris sammenlignet med ny plast. Det er også for få produkter som designes for å benyttes som råvare i nye plastprodukter og som industrien trenger. Derfor støttet Handelens Miljøfond i 2020 flere viktige prosjekter som øker gjenvinningen av plast.

Utllysning mot avfallsbransjen

Mye plast som brukes i dag er vanskelig å gjenvinne. Hvor gjenvinningsbar plasten er avhenger av valg tatt av mange ulike aktører. En nøkkelaktør for å få gjort noe med den vanskelige plasten er avfallsbransjen som håndterer materialet ved slutten av levetiden. Derfor finansierte Handelens Miljøfond Prep2020, en egen utlysning mot avfallsbransjen, administrert av Avfall Norge. Målet var å finne løsninger for typer plastavfall det er utfordrende å gjenvinne i dag. Dette er blant prosjektene som fikk støtte.

EPS (isopor) skal få flere liv

EPS brukes ofte i fiskekasser og lignende næringsprodukter, som ofte går rett til forbrenning etter bruk. EPS-avfall er voluminøst og også dyrt i transport. Miljøstiftelsen ZERO har gått sammen med Vartdal plast for å øke gjenvinningen og ombruk av EPS. Aktørene skal blant annet sette ut flere kverner og presser der EPS brukes mest og gjenvinne plasten slik at det kan brukes til isolasjonsprodukter i bygg.

Foto: Pål Hernes

Demontering for gjenvinning

Containerservice Ottersøy AS og Norwegian Plastic Recycling fikk midler til å øke gjenvinningen av plastavfall som i dag blir lagt på deponi. Ved å demontere marine plastprodukter som flytebøyer tester de muligheten for å bruke plasten om igjen som råstoff i nye produkter. Et godt eksempel på et prosjekt som gjør den vanskelige plasten nyttig ved endt levetid.

Nye søppelkasser av norsk emballasjeplast

Plastinor lager søppelbøtter av 80 % gjenvunnet plast. Prosjektet er unikt fordi Plastinor gjør det mulig å bruke store mengder gjenvunnet plast. Emballasjeavfall fra norske husholdninger regnes ofte som lavkvalitetsplast, og er lite etterspurt som råmateriale i nye produkter. Som første rotasjonsstøperi i Norge har Plastinor tatt i bruk denne plasten som råmateriale. Plastinors hovedprodukt er enn så lenge søppelkasser, men bedriften ser et stort potensial for flere produkter med samme prosess.

Foto: Plastinor

50 prosent materialgjenvinning av all plast – hvordan kommer vi dit?

Handelens Miljøfond har satt seg et ambisiøst mål. Innen 2025 skal fondet bidra til at **50 prosent** av all plast materialgjenvinnes. Det er ingen enkel jobb, og mange aktører må bidra for å nå målet. For å finne ut hvilke tiltak som må prioriteres og hvem som må ta grep fikk Mepex Consult oppdraget med å utrede **“Hvordan nå 50 prosent materialgjenvinning innen 2025?”**.

Rapporten “Materialgjenvinning av norsk plastavfall – 50 % innen 2025” tydeliggjør hvor langt vi er fra målet, hva som må gjøres og problemer vi må løse for å komme i mål. Forhåpentligvis kan den bli en viktig rettesnor for beslutningstakere hos myndigheter, avfallsbransje og næringsliv, slik at handling iverksettes – i tide.

Prosjekter som reduserer forbruk av plast

Plast er et godt materiale. Det er billig, fleksibelt, lett, kan spesialiseres til et utall ulike farger og være transparent ved behov. Men det brukes altfor mye plast, og gjerne i produkter som kun brukes en gang. I mange tilfeller er det vanskelig å finne gode erstatninger som har de samme egenskapene, uten den negative miljøpåvirkningen. Det oppstår rundt **540 000 tonn** plastavfall i Norge hvert år, og utviklingen er stigende. Denne utviklingen jobber Handelens Miljøfond for å snu gjennom prosjektene fondet støtter.

Gjenbruksemballasje for forsvaret

Forsvaret er storforbruker av engangsplast, blant annet i emballasje til stridsrasjoner. På øvelser i skog og mark er de avhengig av lett og kompakt emballasje som enkelt får plass i sekken. Bedriften Energon X fikk i 2020 støtte av Handelens Miljøfond til å lage emballasje til forsvarets stridsrasjoner som inneholder vesentlig mindre engangsplast. Den nye emballasjen reduserer bruken av plast med **70-100 prosent** og har potensial til å spare totalt **48 tonn** med plast hvert år. Selskapet har inngått en forsøksavtale med Forsvaret, og håper på sikt å bli deres faste leverandør av emballasje. Håpet er også at turmatprodusenter lar seg inspirere av produktene, og tar grep for å redusere sin plastbruk.

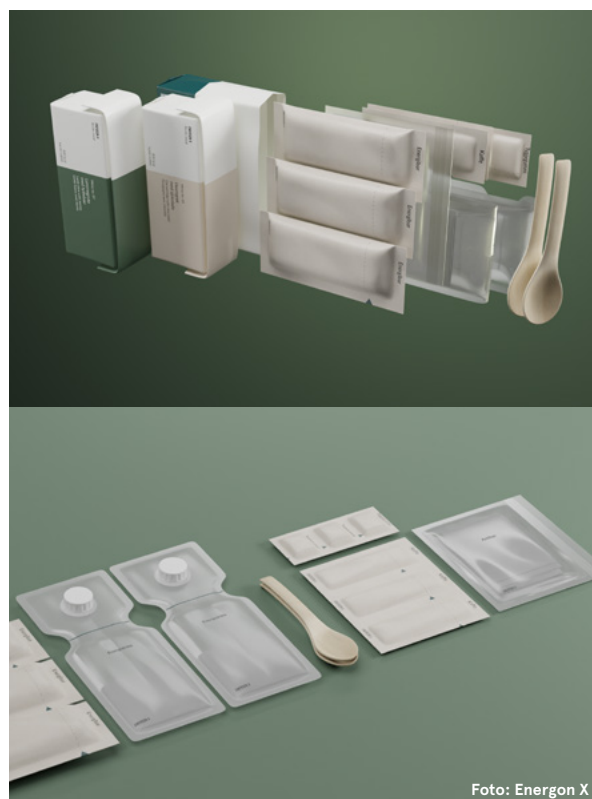

Foto: Energon X

Foto: GRIN

Gjenvinning av engangsplast i medisinsk utstyr

Bedriften GRIN fikk i 2020 støtte til å lage et system for innsamling av medisinsk utstyr laget av engangsplast, som diabetespenner. Innleveringsbokser for medisinsk utstyr på apoteker skal sikre en lukket verdikjede for denne engangsplasten. Dersom de store leverandørene samler inn kun **5 %** av sine diabetespenner gjennom dette systemet vil det øke gjenvinningen med over **2000 tonn**! Med helsevesenets store forbruk av engangsplast har slike løsninger potensial til å sikre gjenvinning av store plasmengder.

Cellulosebelegg erstatter plastfilm på innsiden av papiremballasje

De seneste årene har flere produsenter av emballasje og emballerte produkter gått fra plast til laminater av papir og plast, som er vanskelige i å gjenvinne. Selskapet Orkla ønsker i stedet å erstatte plastfilmen på innsiden av papiremballasjen med et plastfritt materiale, og lager en emballasje av papir med et cellulosebasert belegg. Dette vil i sin helhet kunne gjenvinnes som papir. Orkla vil i første omgang teste løsningen på suppe- og krydderposer, for å sjekke at standarden lever opp til krav til holdbarhet og gjenvinnbarhet. Målet er å redusere plastbruk med **1000–1500 tonn** per år bare for disse to produktene, og mer gjenvunnet emballasje.

Ombruksemballasje skal redusere engangsplast i byggebransjen

Byggebransjen står for en stor andel av vår plastbruk, og det er helt avgjørende å finne gode løsninger her for å redusere vårt enorme forbruk av plast. Bedriften Looping skal redusere bruken av kortlivet plast i byggebransjen, og har utviklet ombruksemballasje til byggemoduler. Emballasjen er laget av tykkere plast som er slitesterk og fungerer godt for gjenbruk. Den er også enklere å ta av og på enn eksisterende engangsløsninger, og sparer tid. Prosjektet ønsker å være starten på utfasing av engangsplast som emballasje i byggenæringen.

Foto: Looping

Foto: Alloc

Tynn, tynnere, tynnest

Bedriften Alloc lager parkett, og pakker den i plast før salg. Med midler fra Handelens Miljøfond vil Alloc halvere mengden plast brukt per pakke ved å strekke folien mer. Dette enkle tiltaket kan redusere plastbruken med **69 tonn** årlig, og viser mulighetene for å sterkt redusere unødvendig plastbruk fra mange produkter.

Kartlegging av spøkelsesredskaper i plast

Gjenglemte fiskeredskaper i plast – spøkelsesredskap – utgjør hundretusener av naturstridige, nesten evigvarende dødsfeller for dyr til havet. Handelens Miljøfond har støttet Havforskningsinstituttet og Green Bay AS sitt arbeid med å beregne tetthet av og totalt antall spøkelsesredskaper som ligger igjen langs norskekysten. I 2020 fant de **1141** tapte fiskeredskap bare i Raet Nasjonalpark. Er situasjonen som dette langs resten av kysten, kan vi forvente at det ligger opp mot **200 000** spøkelsesredskap bare i Skagerrak. Havforskningsinstituttet og Green Bay AS samler inn redskapene de finner slik at de ikke lenger kan fiske. Samtidig jobber de med å øke bevisstheten om problemet, få fiskere til å gjøre mer for å unngå å miste redskap, og vurdere alternativer til redskap som brytes naturlig ned i sjøen, for eksempel treteiner. Prosjektet har fått stor interesse i regionale og nasjonale medier.

Foto: Liv Eva Kirkesæther

Norges største kampanje for å redusere forbruk av plastbæreposer

EUs plastbæreposedirektiv forplikter Norge, og dermed Handelens Miljøfond, til å redusere bruken av plastbæreposer. Bruken har gått nedover siden 2016, men i 2020 ble det i Norge fortsatt solgt **782 millioner** plastbæreposer. Det vil si **146** plastbæreposer per nordmann i året. Det gjør oss nesten verdensmestere i plastbæreposebruk, og det er ikke en tittel vi ønsker å smykke oss med. Derfor lanserte Handelens Miljøfond i 2020 Norges første store kampanje for å redusere nordmenns forbruk av plastbæreposer. Kampanjen hadde som mål å få flere til å bruke Lommepose – en helt vanlig plastbærepose som du bretter sammen slik at den passer i lomma. Kampanjens budskap var klart – hadde alle brukt posen én ekstra gang ville det spart oss for minst 100 millioner plastbæreposer i året.

Kampanjen nådde totalt ut til **3 590 804** mennesker, den ble sett **12 532 967** ganger og klikket på **63 526** ganger. Det var et stort engasjement blant Handelens Miljøfonds medlemmer og flere kjente folk som Nina Jensen, Gunhild Stordalen og Kari Traa oppfordret sine følgere i sosiale medier til å bruke plastbæreposen flere ganger når de skal handle.

Forskning på sirkulærøkonomi

Handelens Miljøfond lyste i 2020 ut midler til forskning på sirkulærøkonomi gjennom Norges Forskningsråd. Dette er blant prosjektene som fikk støtte.

Økt kunnskap om syntetiske tekstiler

Hvor mye tekstiler, spesielt syntetiske, blir kastet i Norge? Og hvordan kan forbruk av syntetiske tekstiler minimeres eller erstattes? Det er blant spørsmålene Forbruksforskningsinstituttet og SIFO tar for seg i prosjektet Wasted Textiles, støttet av Handelens Miljøfond gjennom utlysning gjennomført av Norges Forskningsråd. Prosjektet har som mål å bidra til å redusere bruken av syntetiske tekstiler og mengden som kommer på avveie. Prosjektet ser på hva bortkastede tekstiler er laget av, hvordan og hvorfor tekstiler blir kastet og hvordan de kastes. Hva er de miljømessige, økonomiske og samfunnsmessige konsekvensene av sirkulære strategier for syntetiske tekstiler, og hvilke reguleringstiltak vil kunne redusere volumet av syntetisk tekstilavfall? Det skal prosjektet gi oss svar på.

Nye emballaseløsninger for mat og drikke

Et viktig tiltak for å stoppe veksten i plastkonsum er at mer plast må gjenvinnes og brukes i nye produkter. I dag er det stort sett ikke mulig å bruke gjenvunnet plast til emballering av mat og drikke, mye på grunn av strenge helsekrav. Forskningsselskapet Norner har fått støtte til prosjektet RECY-FOOD-PACK der de skal utvikle emballaseløsninger som gjør dette mulig. De skal teste muligheten for å gjenvinne plasten i et lukket kretsløp, og undersøke muligheten for å legge et lag med gjenvunnet plast bak et lag med jomfruelig plast. Dersom dette kan gjennomføres, vil dette kunne møte de strenge helsekravene fra EU og overkomme en stor barriere i den sirkulære plastøkonomien.

Prosjekter som reduserer plastforsøpling

Plast i naturen dreper dyreliv og påvirker trolig økosystemer. Plast havner i naturen av mange grunner; bevisst dumping, dårlig avfallshåndtering, fulle søppelbøtter, slepphendte folk eller for eksempel tap av redskap. Over halvparten av midlene Handelens Miljøfond deler ut går til tiltak som rydder vekk plasten som allerede har havnet på avveie og tiltak som stopper lekkasje av plast ut i naturen.

Norges første nasjonale ryddeprogram

I 2020 satte Handelens Miljøfond startskuddet for Norges første nasjonale plastryddeprogram – Rydd Norge. Målet er i første omgang å rydde **40 prosent** av ytre kyst i Norge og på Svalbard, samt i utvalgte vassdrag, minst én gang på tre år. I neste fase skal det ryddes mer. Rydd Norge bygger opp profesjonell plastrydding som koordinert med en styrket frivillighet skal rydde områder med sårbar natur og dyreliv, områder som av ulike årsaker er utilgjengelige for allmennheten, og områder der det kan innebære risiko å rydde. Med Rydd Norge gjør Handelens Miljøfond noe som aldri før er gjort – vi går strukturert til verks for å rydde makroplast langs hele Norges kyst, øker samlet ryddekapasitet kraftig, og skaper lokale arbeidsplasser av viktige miljøtiltak.

Programmet ble lansert i Lofoten på ryddeaksjon sammen med Klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn. På et kort år har Handelens Miljøfond fått på plass administratorer for rydding i Nordland, Vestland og Trøndelag, og lyst ut ryddeoppdrag til lokale ryddeaktører. I årene som kommer skal plastsøppelet ryddes helt vekk, fylke for fylke.

Miljøagentenes plastsøppelkamp

Miljøagentene fikk i 2020 støtte til å få med seg de unge i kampen mot plastforsøpling. Gjennom besøk hos skoleklasser, foredrag og ryddeaksjoner på skoler ga de barn kunnskap, erfaring og motivasjon til å redusere plastforsøpling, rydde søppel og øke gjenvinning av plast. Prosjektet holdt skoleforedrag, gjennomførte ryddeaksjoner og brukte droner til å finne søppel og planlegge rydding. Miljøagentene lærer opp generasjonen som skal se slutten på plastproblemet.

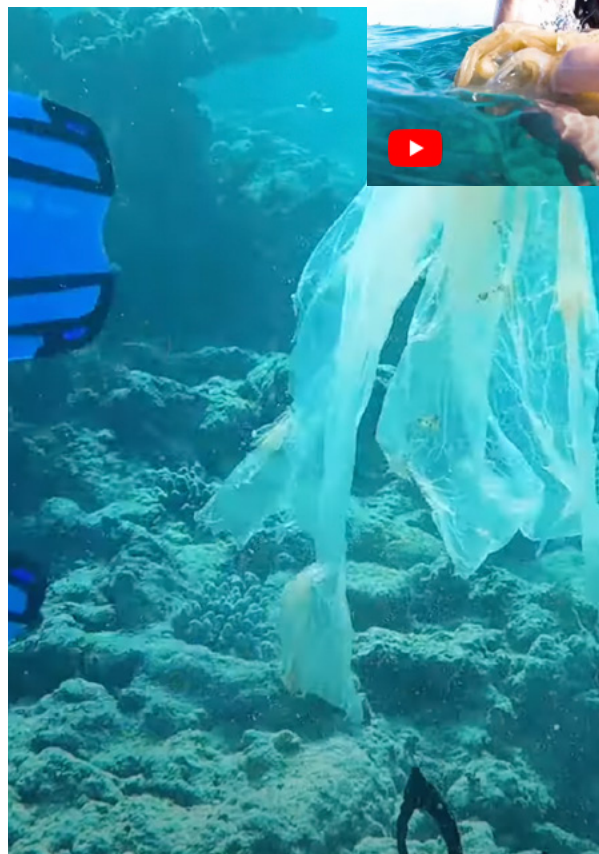
Autonom plastsøppelsamling

Mange kloke hoder bruker sin kunnskap og kreativitet til å løse plastproblemet. Spilltech har utviklet autonome roboter som rydder plast i beskyttede farvann, en slags flytende autonom gressklipper som finner og plukker opp flytende plastsøppel. I roboten kan man legge inn en GPS-rute, slik at den effektivt samler søppel i havner.

Opprydding av gamle plastbåter i indre Oslofjord

Et stort plastproblem som fort går under radaren er kondemnerte og forlatte fritidsbåter. Dette er i stor grad plastbåter, som hvis de blir liggende i fjæra eller synker på dypet, blir kilder til mer plastforsøping i svært lang tid. Fordi registreringen er dårlig og eierskap ofte uklart, blir slike båter ofte etterlatt og kan bli liggende lenge. Kambo Marina fikk støtte til å samle inn forlatte og kondemnerte fritidsbåter i indre Oslofjord, og sørge for en forsvarlig håndtering av skrog og utstyr i plast. I fjor høst ble **207 båter** på totalt **260 tonn** samlet inn og fjernet fra naturen. Plast og alt annet utstyr og materiale fra båtene gjenbrukes og får nytt liv.

Videomagasinet om plast, miljø og bærekraft

Nordic Screens fikk i 2020 støtte til å planlegge, produsere og distribuere et videounivers med underholdende læring om plast, miljø og bærekraft rettet mot unge mellom 15 og 25 år. De lagde en YouTube-kanal og videomagasin og lot influensere lede en samtale som løftet frem positive eksempler på miljøinitiativ. Ved å snakke om spennende miljøprosjekter på en lettbeint og tilgjengelig måte fikk de til å engasjere seerne. Totalt ble filmene vist **250 000 ganger**, på totalt **14 600 seertimer**.

Plastrydding gir mestring i en vanskelig ungdomshverdag

Norges Jeger- og fiskerforbund Hordaland (NJFF) fikk støtte til strandrydding med formidling og forebyggende arbeid i fokus, som del av deres undervisningsopplegg TAM (Trygghet, Ansvar og Mestring). Ryddeaksjonene skjer i Øygarden utenfor Bergen, et område med krevende terreng og sårbar natur. Elever som av ulike grunner har det tøft i hverdagen tas med ut for å få frihet under ansvar, og for å opparbeide gode holdninger til plast og natur. Ungdommens skolevegring blir liggende hjemme, og ungdommene lærer å kjenne på mestring. Sammen klarte NJFF og ungdommene å rydde **8 tonn** og totalt **5 kilometer** kystlinje.

En krone per nordmann til WWF og TV-aksjonen

TV-aksjonen i 2020 ble tildelt WWF og deres arbeid mot plast i havet. Pengene TV-aksjonen samlet inn skulle gå til å redusere plastutslipp i utvalgte byer i Sørøst-Asia, hvor plastproblemet er stort, men løsninger mulig. Handelens Miljøfond støttet WWFs arbeid for et felles miljømål med 1 krone per nordmann på aksjonsdagen, altså rundt **5,3 millioner** kroner. TV-aksjonen har gjennom tidene samlet inn mange milliarder til viktige saker, men ingen i aksjonen kan huske et større enkeltbidrag enn det WWF fikk av fondet i 2020.

Norgesturné fremmer havets gleder

Passion for Ocean fikk i 2020 midler til sin årlige hav- og miljøfestival. Festivalen ble dessverre hardt rammet av koronarestriksjoner, og måtte kanselleres, men Passion for Ocean-gjengen snudde seg raskt og omdisponerte i samråd med Handelens Miljøfond midler til en smittevennlig Norgesturné for å vise frem havets gleder. De hyret inn en programleder, tok med biolog på utforskning i fjæra, serverte sjømat fra restaurant under vann og skapte masse flott engasjement for havet. Serien "På tur med Deigen" ble vist på YouTube, og det ble totalt åtte episoder som på rapporteringstidspunktet hadde et samlet seertall på **55 500**, og en organisk rekkevidde (uten spons) på rundt **210 000**. Ved å fremme havets gleder økes omtanken for havet, og får forhåpentligvis med seg enda flere i arbeidet for et rent hav.

Hold Vegaøyen Verdensarvområde rent

Vega verdensarvsenter fikk i 2020 midler til å engasjere ungdommen på Vega til å rydde plast. Målet var å lære dem om plastforurensing og få dem med ut å rydde gjennom å tilby sommerjobb. Gjennom flere ryddeaksjoner fordelt på tre uker i løpet av sommerhalvåret klarte Verdensarvsenteret å engasjere ikke bare Vega-ungdom, men også andre innbyggere og tilreisende, til å rydde strender for til sammen rundt **8 tonn** marint avfall i skjærgården i Vegaøyen.

Testbatteri undersøker mikroplastens virkning på natur og dyr

Det snakkes mye om mikroplast, og vi frykter alvorlige effekter på natur og dyreliv. Plast som fyller magen på fisken vi spiser og i sin tur påvirker vår helse. Faktum er at vi vet lite om hvordan mikroplast påvirker, og vi jobber i stor grad etter et føre var-prinsipp. Det skal NORCE gjøre noe med og har fått støtte til å lage et testbatteri for mikroplast som er skreddersydd til norsk marint miljø. Forskerne kopierer et havmiljø i et slags akvarium og lager et miljø som består av et utvalg arter, tang og noen små fisk og larver, som de setter inn i testbatteriet. Ved å tilføre plastforurensning kan de måle effekt over tid. Dette vil gi oss mer kunnskap om mikroplastens virkning på natur og dyreliv, og vil påvirke hvordan vi jobber med å løse miljøproblemet.

Laks og landbruksplast i norske elver

Med støtte fra Handelens Miljøfond sjekket forskere fra NORCE (Norwegian Research Centre) plastforekomster i lakseelver på Vestlandet. Forskerne kartla mengdene og kildene til makroplast, synlige og store plastbiter, i **43 elver** tilsvarende **200 kilometer** med elvestrekning fra Rogaland i sør til Møre og Romsdal i nord. Dette var den første systematiske kartleggingen av plast i elver i Norge, og funnene var urovekkende. Resultatene viste at det var plastforekomster i alle elver og hele **70 prosent** av plasten kom fra landbruket. Funnene ble plukket opp i media, løftet på Stortingets talerstol, og både Klima- og miljøministeren og Landbruksministeren lot seg engasjere. Bondelaget har i ettertid tatt flere initiativ til å se på sine rutiner for plasthåndtering.

Plastsøppel gir jobbmuligheter for kvinner i Mali

Mali er et av verdens fattigste land med et stort plastforsøplingsproblem, og høy arbeidsledighet særlig blant kvinner og de yngre. Strømmestiftelsen fikk i samarbeid med Norsk Gjenvinning og Returkraft AS midler til å skape inntekt for kvinner og ungdom gjennom innsamling og gjenvinning av plastsøppel. Plastsøppelet blir omgjort til plastpellets som benyttes som råstoff inn i produksjonen av skolepulter og benker som brukes i lokale skoler. Over **100 kvinner** vil få muligheten til en inntekt gjennom innsamling av plastavfall fra gater og fyllinger. Hele **120 tonn** plast estimeres å kunne tas i bruk og gjøres om til **4 000** skolepulter og benker. Dette vil gi utstyr til **200** klasserom og **12 000** skoleelever. Det er beregnet at **20** hektar skog vil bli beskyttet årlig som følge av å erstatte tre med gjenvunnet plast.

Foto: Mepex Consult

Den første oversikten over plastavfall i Norge

Vi ser platen omgir oss, og har på følelsen av at plastkonsumet øker. Men inntil 2020 fantes det ingen reell oversikt over hvor mye plast som finnes i det norske samfunnet i dag, hvor det kommer fra eller hvordan vi skal håndtere det. Det ville Handelens Miljøfond gjøre noe med. Derfor ble Mepex Consult hyret til å lage en oversikt over plast i Norge. I følge analysene er mesteparten av platen som kastes emballasje, men det finnes også store mengder plast i bygninger, biler, bildekk, fritidsbåter, tekstiler. Rapporten "Materialstrømmen til plast i Norge – Hva vet vi?" avdekket store mengder plast i omløp, men også store mangler i norsk avfalls- og forsøplingsstatistikk. Dette er første steg til å få en totaloversikt over platen som finnes i Norge, og klokere skal vi bli i årene fremover. Skal vi gjøre rett må vi vite. Vi har ikke tid til å skyte i blinde.

Transponder gjenfinner tapt fiskeredskap

Ifølge EU taper eller forlater EUs fiskeflåte årlig **20 %** av alt sitt fiskeutstyr på havet. Store mengder søppel langs kystlinjen vår består av tapt og forlatt fiskeutstyr, og er et alvorlig problem for natur og dyreliv. Ocean Space Acoustics fikk i 2020 støtte til å utvikle et sporingsinstrument som gjør det mulig å finne igjen tapte fiskeredskaper. PingMe er en transponder som festes på fiskeredskap og gjør det mulig for redskapets eier eller andre å oppdage, identifisere og posisjonere objekter i havet ved hjelp av båtens sonar. Strengere statlige krav til merking og gjenfinning av fiskeredskap vil skape et stort marked for et slikt produkt i norsk og internasjonal fiskerinæring, og bidra til å redusere mye skadelig spøkelsesfiske.

Internasjonal teknologi kartlegger plast langs norskekysten

Norskekysten er langstrakt og stedvis sparsommelig befolket. Med lite aktivitet i enkelte områder står vi i fare for at plastsøppel hopper seg opp og blir liggende uten vår viten. Akvaplan-niva har fått støtte til et prosjekt der de skal lokalisere, identifisere og kartlegge plast som flyter i havet og som ligger langs kysten og på strendene. De har tatt i bruk drone, satellitt og en robot kalt Wave Glider til å kartlegge og overvåke plastmengder langs kysten. Dataene de samler inn skal bidra inn i forskning og rapportering. Målet er å forstå hvor plasten befinner seg, hvor mye plast som finnes og overvåke hvordan mengden utvikler seg over tid ettersom flere tiltak for å få bukt med plastforsøpling innføres. Bedre kunnskap om mengder, typer, lokasjon og utvikling av plastmengder langs kysten vil gjøre det enklere å innføre tiltak der det trengs.

Styret og administrasjonen

Styret

Styreleder:	Harald J Andersen	Virke
Vararepresentant:	Jarle Hammerstad	Virke
Nestleder:	Jens Olav Flekke	Dagligvarehandelens Miljøforum (DMF)
Vararepresentant:	Knut Lutnæs	COOP

Styremedlemmer

Styremedlem:	Skjalg Engebø	NHO Service og Handel
Vararepresentant:	Henrik Johan Bjørge	NHO Service og Handel
Styremedlem:	Maren Aschehoug Esmark	Norges Naturvernforbund
Vararepresentant:	Martin Leander Møinichen Brandtzæg	Norges Naturvernforbund
Styremedlem:	Cecilie Lind	Avfall Norge
Vararepresentant:	Ingrid Bjørdal	Norsk Gjenvinning
Styremedlem:	Halvard Hauer	NorgesGruppen
Vararepresentant:	Harald Grøndahl	NorgesGruppen
Styremedlem:	Knut Lutnæs	COOP
Vararepresentant:	Fredrik Myhrer Andersen	COOP
Styremedlem:	Kaia Østbye Andresen	Rema 1000
Vararepresentant:	Erik Thuen	Rema 1000
Styremedlem:	Julie Bragli Eckhardt	Varner-Gruppen
Vararepresentant:	Petter Marius Oksebaas	Varner-Gruppen

Valgkomite 2020–2021

Leder:	Bror William Stende	Virke
Medlem:	Leif Bache-Mathiesen	NHO Service og Handel
Medlem:	Beate Storsul	Rema Distribusjon Norge AS / DMF

Administrasjon

Daglig leder:	Rasmus Hansson
Økonomisjef:	Truls Hoel
Fagsjef:	Eirik Oland
Medlems- og kommunikasjonssjef:	Mari Nordstrøm
Prosjektforvalter:	Terje Eckhoff
Rådgiver miljø og samfunn:	Mari Kristin Martinsen
Analytiker miljø og samfunn:	Sjur Kvifte Nesheim
Prosjektforvalter:	Anja Stokkan
Kommunikasjonsrådgiver:	Hanne Hjelmungen Lorvik
Analytiker miljø og samfunn:	Lars Brede Johansen

Årsregnskap 2020

Aktivitetsregnskap

ANSKAFFEDE MIDLER	Note	2020	2019
Medlemsinntekter	6	340 795 941	315 523 281
Donasjoner	6	714 054	1 918 518
Uopptjent inntekt	6	-877 324	300 845
Annen inntekt		36 054	0
Netto finansinntekter	15	17 711 666	6 150 095
Sum anskaffede midler		358 380 390	323 892 739
FORBRUKTE MIDLER			
Kostnader til anskaffelse av midler		675 000	675 000
Tildelinger	7,12	177 441 924	151 616 484
Formålskostnader	12,13,14	33 562 515	10 518 435
Administrasjonskostnader	8-14	5 046 200	6 413 425
Sum forbrukte midler		216 725 639	169 223 344
Årets aktivitetsresultat		141 654 751	154 669 395
Tillegg formålskapital (overføringer)			
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner	5	-	-
Overført til annen formålskapital	5	141 654 751	154 669 395
Sum overføringer		141 654 751	154 669 395
NØKKELTALL			
Administrasjonsprosent		2,3 %	3,8 %
Formålsprosent		97,4 %	95,8 %
Resultatgrad		41,5 %	48,7 %

Balanse

EIENDELER	Note	31.12.2020	31.12.2019
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Egenutviklet programvare	1	3 072 383	1 863 491
Sum immaterielle eiendeler		3 072 383	1 863 491
Varige driftsmidler			
Maskiner og anlegg	2	69 393	98 018
Sum varige driftsmidler		69 393	98 018
Sum anleggsmidler		3 141 776	1 961 508
Omløpsmidler			
Fordringer			
Medlemsfordringer	3	90 031 182	50 719 840
Andre fordringer	3	831 476	719 374
Sum fordringer		90 862 658	51 439 214
Investeringer			
Markedsbaserte aksjer og aksjefond	15	54 897 916	31 506 133
Markedsbaserte obligasjoner og andeler	15	186 815 056	113 042 491
Andre finansielle instrumenter	15	227 828 277	141 944 030
Sum investeringer		469 541 249	286 492 654
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende	4	9 941 146	32 535 068
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		9 941 146	32 535 068
Sum omløpsmidler		570 345 053	370 466 936
SUM EIENDELER		573 486 829	372 428 444

Balanse

FORMÅLSKAPITAL OG GJELD	Note	31.12.2020	31.12.2019
Formålskapital			
Formålskapital med selvpålagte restriksjoner	5	15 000 000	15 000 000
Annen formålskapital	5	347 724 658	206 069 907
Sum formålskapital		362 724 658	221 069 907
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Uopptjent inntekt	4,6	15 314 371	14 437 047
Flerårige tildelinger	7	38 870 834	5 210 000
Sum langsiktig gjeld		54 185 205	19 647 047
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 927 306	2 758 196
Skyldig offentlige avgifter		970 296	563 221
Annen kortsiktig gjeld	3	2 168 533	602 904
Skyldig tildelinger	7	151 510 830	127 787 169
Sum kortsiktig gjeld		156 576 965	131 711 491
Sum gjeld		210 762 170	151 358 537
SUM FORMÅLSKAPITAL OG GJELD		573 486 829	372 428 444

Oslo, 22. april 2021

Harald Jachwitz Andersen
Styrets leder

Rasmus J.H. Hansson
Daglig leder

Jens Olav Flekke
Styrets nestleder

Halvard Hauer
Styremedlem

Knut Lutnæs
Styremedlem

Kaia Østbye Andresen
Styremedlem

Skjalg Engebø
Styremedlem

Cecilie Lind
Styremedlem

Maren Aschehoug Esmark
Styremedlem

Julie Bragli Eckhardt
Styremedlem

Kontantstrøm

	Note	2020	2019
I – ÅRETS AKTIVITETSRESULTAT		141 654 751	154 669 395
II – POSTER I AKTIVITETSREGNSKAPET UTEN LIKVIDITETSEFFEKT			
Ordinære avskrivninger	1,2	1 271 740	689 217
Nedskrivning av anleggsmidler	1	125 139	-
Verdijusteringer finansielle instrumenter		(18 048 593)	(5 991 947)
III – INVESTERINGER, AVHENDELSER OG FINANSIERING			
Anskaffelse av immaterielle eiendeler	1	(2 557 860)	(1 395 597)
Anskaffelse av andre varige driftsmidler	2	(19 290)	(102 360)
Utbetalinger ved kjøp av finansielle instrumenter	15	(165 000 000)	(280 500 707)
IV – ANDRE ENDRINGER			
Endringer i medlemsfordringer	3	(39 311 342)	6 135 958
Endring i andre fordringer	3	(112 102)	(346 045)
Endring i uopptjent inntekt	6	877 324	(300 845)
Endring i flerårige tildelinger		33 660 834	5 210 000
Endring i leverandørgjeld		(830 890)	1 168 110
Endring i annen kortsiktig gjeld	3	1 972 704	(3 498 394)
Endring i kortsiktige tildelinger		23 723 663	88 816 344
Sum likviditetsendringer gjennom året		(22 593 922)	(35 446 872)
Likviditetsbeholdning 1.1.20		32 535 068	67 981 940
Likviditetsbeholdning 31.12.20		9 941 146	32 535 068

Regnskapsprinsipper

Generelt

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med NRS(F) "God regnskapsskikk" for ideelle organisasjoner. I 2020 er aktivitetsregnskapet ytterligere tilpasset for å bedre reflektere kravene i regnskapsstandarden. "Administrasjonskostnader" presenteres nå på egen linje under forbrukte midler. "Formålskostnader" reflekterer nå i større grad foreningens omfang av aktiviteter som bidrar til oppnåelse av vedtektsfestede formål. Sammenligningstall for 2019 er tilsvarende omarbeidet for å gjengi et bedre sammenligningsgrunnlag.

Medlemsinntekter

Medlemskontingent fra medlemmer inntektsføres i den perioden de er opptjent. Medlemsinntekter i form av donasjoner inntektsføres på mottakstidspunktet. Innskudd fra medlemmer i tilknytning til medlemsoppstart og som skriver seg fra lageropptelling, skal tilbakebetales ved medlemskapets opphør. Tilbakebetalingen skal hensynta endringen i lagerbeholdning av plastbæreposer og KPI-justeres fra innmeldingstidspunktet. Slike innskudd regnskapsføres som langsiktig gjeld og klassifiseres som "uopptjent inntekt". Årlig resultatføring av uopptjent inntekt gjøres på bakgrunn av et "beste estimat", hvor det foretas en skjønnsbasert estimering av medlemmenes lagerbeholdning av plastbæreposer ved årsslutt.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskap i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Øvrige eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer for øvrig klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn.

Anskaffelseskost

Anskaffelseskost for eiendeler omfatter kjøpesummen inkludert merverdiavgift, med fradrag for bonuser, rabatter og lignende, og med tillegg for kjøpsutgifter (frakt, toll, offentlige avgifter som ikke refunderes og andre direkte kjøpsutgifter). Merverdiavgift tillegges netto anskaffelseskost da selskapet ikke får fradrag for inngående merverdiavgift. Ved kjøp i utenlandsk valuta balanseføres eiendelen til kursen på transaksjonstidspunktet. For varige driftsmidler og immaterielle eiendeler omfatter anskaffelseskost også direkte utgifter for å klargjøre eiendelen for bruk, for eksempel utgifter til testing av eiendelen.

Immaterielle eiendeler

Utgifter til utvikling balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel og utgiftene kan måles pålitelig. I motsatt fall kostnadsføres slike utgifter løpende. Balanseført utvikling avskrives lineært over forventet økonomisk levetid.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært til restverdi over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid ("knekkpunktmetoden"). Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende som driftskostnader. Påkostninger og forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand på anskaffelsestidspunktet.

Leide (leasede) driftsmidler balanseføres som driftsmidler hvis leiekontrakten anses som finansiell.

Nedskrivning av anleggsmidler

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp.

Fordringer

Medlemsfordringer føres i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av fordringene for påregnelige tap. Vesentlige økonomiske problemer hos medlemmet, sannsynligheten for at medlemmet vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering, utsettelse og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at medlemsfordringer må nedskrives.

Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede framtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av neddiskontering er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som for medlemsfordringer.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Aksjer, obligasjoner, grunnfondsbevis og andre eiendeler som inngår i en handelsportefølje vurderes til virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene vurderes som annen finansinntekt.

Finansinntekt og finanskostnad

Finansinntekt og finanskostnad presenteres netto i aktivitetsregnskapet. Når finansinntekter overgår finanskostnader presenteres posten som "anskaffede midler". Tilsvarende vil netto finansposter presenteres som "forbrukte midler" dersom finanskostnader overgår finansinntekter.

Gjeld

Gjeld, med unntak for enkelte avsetninger for forpliktelser, balanseføres til nominelt gjeldsbeløp.

Pensjon

Selskapet har innskuddsplaner for de ansatte. Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad.

Skatt

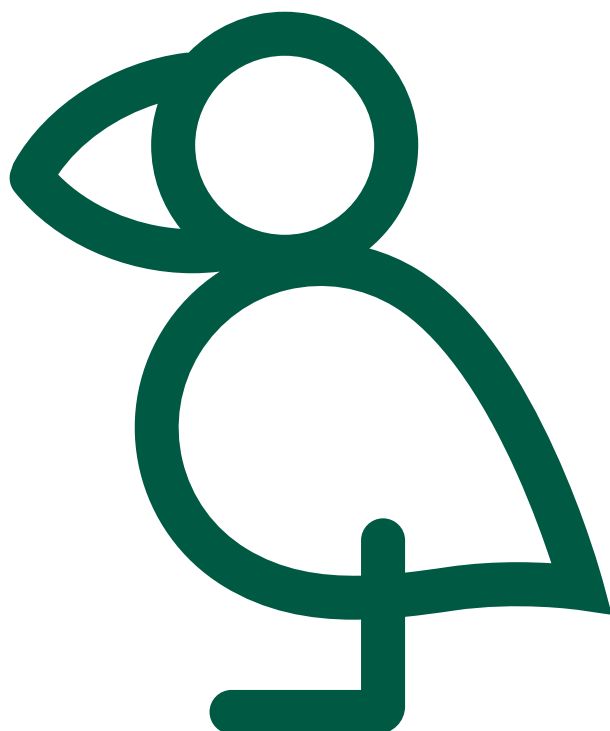
Selskapet har ikke erverv til formål og anses av skattekontoret som en skattefri institusjon etter skatteloven § 2-32 første ledd.

Tildelinger

Tildelinger vedtas normalt av styret og kostnadsføres på innvilgningstidspunktet. Midlene oppføres i balansen som gjeldsforpliktelse inntil utbetaling finner sted.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Note 1 Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler	Prosjekt- styringsverktøy	Medlemsportal	Nettside	Sum
Anskaffelseskost 31. desember 2019	0	2 364 297	265 000	2 629 297
Tilgang	586 353	1 064 657	906 850	2 557 860
Avgang	0	0	125 139	125 139
Anskaffelseskost 31. desember 2020	586 353	3 428 954	1 046 711	5 062 018
Akkumulerte avskrivninger 31. desember 2020	42 139	1 589 082	358 414	1 989 635
Balanseført verdi 31. desember 2020	544 214	1 839 872	688 297	3 072 383
Årets avskrivninger	42 139	963 137	218 549	1 223 825
Forventet økonomisk levetid		3 år	3 år	
Avskrivningsplan		Lineær	Lineær	

Avgang på kr 125 139 er nedskrivning av utdatert hjemmeside.

Note 2 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler	Kontormaskiner	Sum
Anskaffelseskost 31. desember 2019	130 050	130 050
Tilgang	19 290	19 290
Avgang	0	0
Anskaffelseskost 31. desember 2020	149 340	149 340
Akkumulerte avskrivninger 31. desember 2020	79 947	79 947
Balanseført verdi 31. desember 2020	69 393	69 393
Årets avskrivninger	47 915	47 915
Forventet økonomisk levetid	3 år	
Avskrivningsplan	Lineær	

Årlig leie av ikke-balanseførte driftsmidler

Driftsmiddel	Leieperiode	Årlig leie
Husleie	Løpende 3 mnd.	1 287 431

Note 3 Fordringer og gjeld

Medlemsfordringer	31.12.2020	31.12.2019
Medlemsfordringer til pålydende	90 031 182	50 719 840
Avsetning til tap på medlemsfordringer	0	0
Sum	90 031 182	50 719 840

Selskapet har ingen fordringer med forfall senere enn 1 år.

Selskapet har ingen langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år.

Selskapet har ingen gjeld sikret ved pant.

Note 4 Bankinnskudd

Bundne bankinnskudd	31.12.2020	31.12.2019
Skattetrekksmidler	444 897	299 806
Uopptjente medlemsinntekter	15 314 371	14 437 047

Posten uopptjente medlemsinntekter består av medlemskontingent fra medlemmenes lagerbeholdning av plastbæreposer ved innmelding i foreningen. Midlene skal tilbakebetales dersom et medlem trer ut av foreningen eller fondet opphører. Forpliktelsen til å tilbakebetale midlene skal justeres i henhold til reell lagerbeholdning av plastbæreposer på tidspunktet for uttrede eller opphør. Nettoforpliktelsen skal indeksjusteres fra innmeldingstidspunktet.

Note 5 Formålskapital

Årets endring i egenkapital	Formålskapital med selvpålagte restriksjoner	Annen formålskapital	Sum
Formålskapital 31. desember 2019	15 000 000	206 069 907	221 069 907
Årets aktivitetsresultat	0	141 654 751	141 654 751
Formålskapital 31. desember 2020	15 000 000	347 724 658	362 724 658

Formålskapital med selvpålagte restriksjoner gjelder styrevedtatt begrensning for maksimal årlig tillatt tildelingsramme. Foreningen skal til enhver tid ha en formålskapital som sikrer en styrt avvikling av virksomheten dersom alle inntekter forsvinner. Ved en eventuell fremtidig avvikling av fondet skal midlene finansiere tilstrekkelig operasjonell drift i minst ett år for å sikre en hensiktsmessig oppfølging og avslutning av tildelte prosjekter.

Selskapet har ingen grunnkapital. All formålskapital skriver seg fra opptjente medlemsinntekter.

Note 6 Medlemsinntekter og donasjoner

Medlemsinntekter og donasjoner	2020	2019
Medlemsinntekter	340 795 941	315 824 126
Donasjoner	714 054	1 918 518
Sum	341 509 995	317 742 644

Resultatføring av uopptjent inntekt	2020	2019
Resultatført verdiendring av uopptjent inntekt	877 324	300 845

Uopptjent inntekt skriver seg fra medlemskontingent på eksisterende lagerbeholdning av plastbæreposer ved innmelding i foreningen. Dette gjelder kun for medlemmer som ønsker å unngå årlig lagertelling og lageravregning. Resultatført verdiendring er gjenstand for ledelsens "beste estimat" og baserer seg på forventet lagerbeholdning av plastbæreposer ved årsslutt, justert for utviklingen i konsumprisindeksen fra innmeldingstidspunktet.

Fordeling av medlemsinntekter på bransjeområder	2020	Prosentandel	2019	Prosentandel
Dagligvarehandel	308 592 150	90 %	285 334 150	90 %
Fag- og servicehandel	32 917 845	10 %	32 408 494	10 %
Sum	341 509 995	100 %	317 742 644	100 %

Note 7 Tildelinger

Tildelinger	2020	2019
Vedtatte tildelinger – ikke utbetalt 31. desember 2019	132 997 169	38 970 824
Årets vedtatte tildelinger	177 441 924	151 616 484
Årets utbetalte tildelinger	-119 157 822	-57 590 139
Bortfall av tildelinger, tidligere bevilget	-899 607	0
Vedtatte tildelinger – ikke utbetalt 31. desember 2020	190 381 664	132 997 169

Flerårige tildelinger utgjorde ved årsslutt kr 38 870 834, og kortsiktige tildelingsforpliktelser utgjorde kr 151 510 830.

Note 8 Lønnskostnader

Spesifikasjon av lønnskostnader	2020	2019
Lønninger	7 710 095	4 881 335
Arbeidsgiveravgift	1 222 314	855 313
Pensjonskostnader	873 412	575 533
Andre ytelser	443 962	383 146
Sum	10 249 783	6 695 328

Selskapet har sysselsatt 8,3 årsverk i regnskapsåret, og hadde 10 ansatte ved årsslutt.

Note 9 Ytelser til ledende personer

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	1 267 699	0
Pensjonsutgifter	174 160	0
Annen godtgjørelse	25 667	32 520

Verken styreleder eller daglig leder har bonusavtaler. Daglig leder har avtale om godtgjørelse ved opphør av arbeidsforholdet som tilsvarer 9 måneder med etterlønn, estimert ut fra den lønn daglig leder har på opphørstidspunktet.

Styremedlemmer mottar ingen godtgjørelser med unntak av styrerepresentanten for Naturvernforbundet, som har fakturert kr 32 520 for deres representantskap i 2020.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styrets leder eller andre nærstående parter.

Note 10 Revisjon

Kostnadsført godtgjørelse til revisor	2020	2019
Lovpålagt revisjon	114 688	130 125
Andre attestasjonstjenester	37 094	-
Sum godtgjørelse til revisor	151 782	151 985

Alle beløp er inklusiv merverdiavgift.

Note 11 Obligatorisk tjenestepensjon

Selskapet har pensjonsordning som tilfredsstiller lov om OTP (obligatorisk tjenestepensjon). Pensjonsordningen, som gjelder for 10 ansatte, er en innskuddsordning.

Note 12 Spesifikasjon av kostnader etter art

Kostnader etter art	2020	2019
Varekostnad	197 842 682	159 321 162
Lønnskostnad	10 249 783	3 555 767
Av- og nedskrivning	1 396 883	689 217
Annen driftskostnad	7 236 292	5 654 319
Finanskostnader	394 358	2 879
Sum	217 119 998	169 223 345

Varekostnad består her av tildelinger og formålskostnader.

Note 13 Kostnader til fordeling

Felleskostnader	2020	2019
IKT	3 314 623	959 046
Juridisk	313 270	236 560
Regnskap/lønn	288 126	332 028
Kontordrift	2 302 385	1 607 763
Sum felleskostnader	6 218 404	3 135 397

Direkte kostnader er henført til den aktiviteten kostnaden gjelder. Felleskostnadene fordeles på de enkelte hovedaktivitetene og administrasjon i aktivitetsregnskapet ut fra antall årsverk som er tilknyttet aktiviteten.

Felleskostnader er fordelt i henhold til tabellen nedenfor:

Aktiviteter	2020	2019
Åpen utlysning 2018	183 915	703 624
Åpen utlysning 2019	475 326	524 421
Internasjonal utlysning 2019	418 776	290 961
Teknologi og Innovasjon, utlysning 2019	149 781	240 162
Plastbæreposekampanje	168 631	104 841
Prosjektrelatert kommunikasjon	479 401	87 980
Rydd Norge	896 139	81 279
Strategiske prosjekter	621 031	128 619
Ekstraordinær korona-utlysning	356 622	0
Åpen utlysning 2020	1 344 973	0
Administrasjonskostnader	1 123 808	973 510
Sum fordelte felleskostnader	6 218 404	3 135 397

Note 14 Administrasjonsprosent og formålsprosent

Handelens Miljøfond har som målsetning at administrasjons- og formålsprosenten skal være henholdsvis maksimum 4 prosent og minimum 90 prosent.

Klassifiseringen av kostnader fremgår av regnskapsstandarden NRS(F) «God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner», hvor administrasjon er de aktiviteter som gjøres for å drive organisasjonen, og de kostnader som ikke kan henføres til bestemte aktiviteter. Administrasjonskostnader inkluderer kostnadene i forbindelse med økonomisjef, revisjonshonorarer, styremøter, årsrapporten, 50 prosent av kostnadene for daglig leder og andel av felleskostnader.

Administrasjonsprosenten er beregnet som administrasjonskostnader delt på sum forbrukte midler og er lavere enn foregående to år som følge av et redusert omfang av konsulentttjenester, noe det var større behov for i forbindelse med oppstart og etablering av fondet.

Formålsprosenten er beregnet som kostnader til formålet (tildelinger og formålskostnader) delt på sum forbrukte midler. Økningen fra 95,8 prosent i 2019 til 97,4 prosent i 2020 skyldes hovedsakelig økte kostnader til formålet, både økte tildelinger og formålskostnader, samt lavere administrasjonskostnader i 2020.

Nøkkeltall	2020	2019	2018
Administrasjonsprosent	2,3 %	3,8 %	23,0 %
Formålsprosent	97,4 %	95,8 %	76,4 %

Note 15 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Aktiva	Porteføljeandel	Kostpris	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Resultatført verdiendring	Avkastning
Aksjefond	11,7 %	48 011 402	54 897 916	54 897 916	6 886 514	16,81 %
Obligasjonsfond	39,8 %	179 042 491	186 815 056	186 815 056	7 772 565	5,85 %
Pengemarkedsfond	48,5 %	224 438 762	227 828 277	227 828 277	3 389 515	1,84 %
Sum	100 %	451 492 655	469 541 249	469 541 249	18 048 593	5,04 %

Plassering i aksjefond, obligasjonsfond og pengemarkedsfond inngår i en handelsportefølje og vurderes til markedsverdi på balansedagen.

Resultatført verdiendring avviker noe fra netto finansinntekter i aktivitetsregnskapet, noe som i det alt vesentlige skyldes disagio på valutatransaksjoner gjennom året.

Årsberetning 2020

Innledning

Handelens Miljøfond er en forening som skal sikre at innsamlede midler fra plastbæreposesalg fra medlemmer går til prosjekter som bidrar til å løse plastens miljøproblemer. Handelens Miljøfond ble opprettet i samråd mellom regjeringen og varehandelen som Norges oppfølging av EUs plastbæreposedirektiv. Fondets inntekter skrives seg fra medlemskontingent på 50 øre per solgte eller kjøpte plastbærepose, samt en liten andel donasjoner fra medlemmer som ikke bruker plastbæreposer.

Foreningen skal støtte prosjekter som oppfyller ett eller flere av foreningens vedtektsfestede formål:

1. Redusere plastbæreposeforbruket,
2. styrke arbeidet mot marin- og landbasert plastforsøpling, primært nasjonalt, men også internasjonalt, og
3. styrke arbeidet med økt ressursutnyttelse av plast, herunder gjenvinning.

Handelens Miljøfond er Norges viktigste private bidragsyter for å øke ressursutnyttelsen og redusere forsøplingen av plast. Tiltak som finansieres gjennom Handelens Miljøfond skal gjøre en varig og vesentlig forskjell for miljøet. Dette skal oppnås gjennom tildeling av midler til tiltak som har et betydelig potensiale for høy langsiktig miljøeffekt.

Utviklingen i 2020

Handelens Miljøfonds virksomhet har hatt god utvikling i 2020, i samsvar med mål og planer for utvikling av fondets arbeid. Fondet etablerte seg i 2020 fullt ut som en sentral bidragsyter til hele bredden av miljøutfordringer knyttet til plast i Norge og i noen grad internasjonalt. Handelens Miljøfond utnytter dermed EU-pålegget om at det skal betales for plastbæreposer på en måte som effektivt støtter opp under en bred miljøagenda.

Fondets bruk av midler har vært i henhold til budsjett, bortsett fra endringer og tiltak knyttet til pandemien, som ble godkjent av styret. Administrasjonen har gjennomført økonomi- og virksomhetsstyringen på en robust, sikker og god måte.

Pandemien medførte utstrakt bruk av hjemmekontor, som vanlig for kontorbedrifter i disse tider, og behov for utsettelse av enkelte prosjekter, men påvirket ellers drift og resultater lite. Arbeidsbelastningen har vært høy, men staben rapporterte om høy trivsel. Staben ble forsterket med tre nye rådgivere høsten 2020. Verneombud ble valgt og ivaretar de ansattes rettigheter, i konstruktiv dialog med ledelsen.

For å sikre bedre måloppnåelse og mer effektiv bruk av fondets midler var hovedaktiviteten, utlysning av over 100 millioner kroner, mer strategisk og faglig målrettet enn de mer brede utlysningene fra foregående år. Det var høye søkertall til de fleste tematiske delutlysningene og generelt stor interesse for utlysningene. Nytt system for søknads- og prosjektbehandling ble utviklet og tatt i bruk, og har forbedret effektivitet, sikkerhet, dokumentasjon og rapporteringsmuligheter betydelig.

En egen utlysning på 12 millioner kroner ble raskt improvisert da pandemien inntraff, og bidro til plastrydding og arbeidsplasser i drøye 20 prosjekter langs kysten.

Det nasjonale ryddeprogrammet Rydd Norge ble lansert og organisert i 2020. Rydding av plastsøppel i Norge var fram til da basert på frivillig, uorganisert rydding støttet av begrensede, åpne statlige og private aktører. Med Handelens Miljøfonds Rydd Norge-program er det første gang i Norge (og antakelig i verden) at store midler over flere år tildeles til systematisk, faglig basert rydding av plastsøppel langs kystlinjen hvor konkrete målsetninger er satt: målet med programmet er at 40 % av hele den ytre norske kystlinjen, samt prioriterte vassdrag og områder på Svalbard, er ryddet for makroplast minst én gang innen utgangen av 31. desember 2023. Programmet skal i tillegg til fortsatt satsing på den viktige frivillige innsatsen bygge opp profesjonell rydding i områder frivilligheten ikke kan dekke. Med Rydd Norge trapper Handelens Miljøfond kraftig opp arbeidet for å dempe de store skadene plastsøppel gjør på dyreliv,

økosystemer, reiseliv og trivsel. Programmet engasjerer og involverer relevante aktører bredt, og er godt mottatt av organisasjoner og miljøforvaltningen i fylkene. Programmet er krevende for fondets administrasjon, men organisering og utrulling gikk etter plan i 2020 og bygges videre opp i kommende år.

Bruk av plastbæreposer, og fondets inntekter, økte betydelig fordi dagligvarehandelens omsetning økte som følge av stengt grensehandel og uteliv. Fondets "Lommeposekampanje" for redusert bruk av plastbæreposer fikk mindre effekt enn antatt grunnet pandemien. Korrigert for omsetning ble likevel fondets mål om 20 % redusert bruk av plastbæreposer fra 2016–2020 oppnådd. Målet i totalt antall poser var reduksjonen i perioden 11 % (13 % korrigert for befolkningsøkning). Bruk av bæreposer har falt jevnt i perioden og fondets inntekter forventes å falle tilbake til normalen ettersom pandemi-tiltak avvikles.

Fondets kommunikasjonsarbeid ble systematisert og trappet opp, blant annet med utvikling av en ny hjemmeside som nå sikrer åpen og bred informasjonstilgang for alle og fyller de fleste av fondets behov.

Styret og administrasjonen har lagt mye arbeid i utvikling av en ny virksomhetsstrategi som skal ruste fondet bedre for kommende år.

Utlysninger og tildelinger

Tildelinger økte fra 151 millioner kroner i 2019 til 177 millioner kroner i 2020. Fondet gjennomførte høsten 2020 sin største utlysning noensinne; 105 millioner kroner ble delt ut til prosjekter som oppfyller miljømålene i Handelens Miljøfonds fagstrategi. Utlysningen rettet seg mot ryddeaktiviteter, teknologiutvikling, plastreduserende forretningsmodeller, økt bruk av gjenvunnet plast i industrien og kunnskapsprosjekter. Dette gir flere prosjekter, økt ressursbruk og større miljøeffekt. Utlysningene resulterte i over 500 søknader som ble behandlet i løpet av høsten 2020. Samtlige søknader ble først behandlet av administrasjonen, deretter av et innstillingsråd og til slutt av styret. Søknader direkte knyttet til strandrydding, og som var opptil 500 000 kroner, ble unntaksvis behandlet kun av administrasjonen og et eksternt innstillingsråd.

I mai ble det i tillegg gjennomført en egen og spontan utlysning for å styrke miljøarbeidsplasser i en utfordrende tid knyttet til nedstenging som følge av pandemien. 27 prosjekter fikk til sammen 12 millioner kroner.

Samarbeidet med Norges Forskningsråd fortsatte, og i 2020 utviklet vi en utlysning rettet mot sirkulær økonomi og donerte 20 millioner kroner. Utløsningen utløste ytterligere 10 millioner kroner fra regjeringens satsning på sirkulær økonomi. Potten på 30 millioner kroner resulterte i tre store og viktige prosjekter innen sirkulær økonomi.

Strategiske prosjekter

Det ble i 2020 iverksatt flere strategiske prosjekter som er basert på behov Handelens Miljøfond definerer som viktige. De viktigste er:

- **Norges Forskningsråd**

Utløsningen resulterte i tre prosjekter:

1. PLASTISCENE: SINTEF Ocean med samarbeidspartnere skal kartlegge materialstrømmen for plast i Norge og foreslå virkemidler langs verdikjeden.
2. Wasted Textiles: OsloMet med samarbeidspartnere skal øke ombruk, utsortering og gjenvinning av tekstiler.
3. Recycled Plastics for Food Contact Packaging: Norner skal se hvordan gjenvunnet plast kan brukes i matemballasje.

- **50 % materialgjenvinning av norsk plastavfall**

Mepex og Norner har gjennomført et prosjekt for å kartlegge hvordan 50 % av norsk plastavfall kan materialgjenvinnes innen 2025. Kartleggingen viser et stort behov for utbygging av ny infrastruktur i Norge og peker på en rekke tiltak og virkemidler langs verdikjeden.

- **Breaking the plastics wave Norway**

SYSTEMIQ publiserte sommeren 2020 rapporten Breaking the plastics wave, en rapport som viser hvordan en rekke ulike tiltak kan bidra til å stanse utslipp av plastforsøpling, redusere plastbruk og øke ressurseffektiviteten.

Handelens Miljøfond har nå satt i gang et prosjekt med SYSTEMIQ for en analyse fokusert på Norge. I prosjektet utvikles en interaktiv modell som i løpet av 2021 lanseres på Handelens Miljøfonds hjemmesider.

- **Testbatteri for risikovurdering av mikroplast i norsk marint miljø**

Hva er miljørisikoen ved mikroplast i norsk marint miljø? Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) konkluderte høsten 2019 med at vi mangler kunnskap om dette viktige temaet. Handelens Miljøfond støtter derfor et større prosjekt som skal etablere metoder for overvåkning av mikroplast. Målet er å svare på to viktige spørsmål: Hvordan skal vi måle forekomst av mikroplast? Hva er terskelverdiene for konsentrasjon av mikroplast som kan føre til påvirkning på økosystemer? NORCE, NIVA og SINTEF er ansvarlige fagmiljøer. Resultatet vil være nyttig for norsk forvaltning, og vil deles i flere internasjonale prosjekter og arenaer der Norge deltar. Det er etablert en bredt sammensatt referansegruppe.

- **TV-aksjonen**

I 2020 gikk TV-aksjonen til WWFs arbeid for å bekjempe plast i havet internasjonalt. Handelens Miljøfond ga 1 krone per norske innbygger på selve aksjonsdagen, som totalt ble på over 5,3 millioner kroner. Ifølge TV-aksjonen er dette det største enkeltbidraget fra en privat aktør i TV-aksjonens historie. WWF og TV-aksjonen møtte på ekstra utfordringer for børsbæringen som følge av pandemien, og Handelens Miljøfonds bidrag var derfor ekstra viktig og betydningsfullt.

- **Redusere plastforsøpling i Malawi og Zimbabwe**

Handelens Miljøfond har inngått en avtale med BRS-sekretariatet (Basel-konvensjonen) om å gjennomføre et prosjekt med mål om å redusere plastforsøpling i Malawi og Zimbabwe. Prosjektet har til hensikt å sikre implementering av Basel-konvensjonen og dens endringer på plast gjennom økt kunnskap, kapasitetsbygging, lovgivning, politikk og institusjoner. Prosjektet har tre hovedmål:

1. kontrollere transport av plastavfall,
2. implementere og sikre en forsvarlig håndtering av plastavfall, og
3. implementere beste praksis for forebygging og reduksjon av plastavfall i emballasje, fiskeri, tekstil og kosmetikk-sektorene.

Investering i og oppbygging av kunnskap

Bruken av plast har lenge økt eksponentielt, og vi ser et stort politisk og folkelig engasjement for å løse miljøproblemene plasten forårsaker. Men hva er de viktigste miljøproblemene og hvilke tiltak er mest effektive for å løse dem? Kunnskap om plastens miljøproblemer er mangelfull og lite helhetlig. Handelens Miljøfond bidrar gjennom pågående strategiske prosjekter til å styrke kunnskapen om forsøpling, reduksjon og gjenvinning. I tillegg arbeider fondet med en helhetlig modell som viser hvordan mengde plast, avfallshåndtering og forsøpling henger sammen. Kunnskapen vil struktureres og gjøres tilgjengelig for alle som jobber med plastens miljøproblemer i en portal på Handelens Miljøfonds nettsider. Delt kunnskap vil bidra til bedre beslutningsgrunnlag for alle aktørene i plastens verdikjede, og gi høy miljøeffekt av fondets midler.

Finansforvaltning

Styret skal påse at foreningens midler forvaltes i tråd med foreningens formål, at formuesforvaltningen er betryggende og at virksomheten utføres i samsvar med de til enhver tid gjeldende regler og vedtekter.

Foreningen har vedtatt en kapitalforvaltningsstrategi som omfatter investeringsprofil, rammer for aktivplasseringer, avkastningsmål, miljøkrav (ESG), risiko og etiske retningslinjer. Administrasjonen utarbeider periodiske rapporter som viser avkastning, allokering og transaksjoner. Styret behandler rapportene løpende gjennom året.

Økonomiske resultater

Resultat for 2020

Handelens Miljøfond har for 2020 et resultat på 141,6 millioner kroner (154,7 millioner kroner i 2019).

Foreningens regnskap presenteres i tråd med NRS "God regnskapsskikk" for ideelle organisasjoner. Dette innebærer at føring av midler til gaver (tildelinger) og aktivitetstiltak synliggjøres som en del av foreningens resultater.

Hovedkomponentene i regnskapet:

- Anskaffede midler utgjør 358 millioner kroner (324 millioner kroner i 2019) og består av:
 - 341 millioner kroner fra medlemskontingent,
 - 0,7 millioner kroner fra donasjoner via medlemmer, og
 - 18 millioner kroner i finansiell avkastning fra markedsbasert investeringsportefølje.
- Forbrukte midler utgjør 216,7 millioner kroner (169,2 millioner kroner i 2019) og består av:
 - Kostnader til anskaffelse av midler på 0,7 millioner kroner (0,7 millioner kroner i 2019)
 - Kostnader til organisasjonens formål:
 - Tildelinger på 177,4 millioner kroner (151,6 millioner kroner i 2019)
 - Formålskostnader på 33,5 millioner kroner (10,5 millioner kroner i 2019)
 - Administrasjonskostnader på 5 millioner kroner (6,4 millioner kroner i 2019)
- Formålsprosenten, altså andel av sum forbrukte midler som går til å oppfylle foreningens formål, var 97,4 % (95,8 % i 2019).
- Administrasjonsprosenten, altså andel av sum forbrukte midler som går til administrative oppgaver, var 2,3 % (3,8 % i 2019)

Disponering av aktivitetsresultat

Årets aktivitetsresultat på kr 141 654 751 foreslås overført til annen formålskapital.

Finansielle investeringer

Ved utgangen av 2020 utgjorde finansporteføljen 469,5 millioner kroner (286,5 millioner kroner i 2019) fordelt på 11,7 %

i aksjeplasseringer, 39,8 % i kredittobligasjoner og 48,5 % i statsobligasjoner (pengemarkedsfond).

Plasseringene i finansporteføljen har hatt en avkastning på 5,04 % i 2020, mot 3,73 % for referanseindeksen. Hovedindeksen på Oslo Børs (OSEBX) økte i 2020 med 3,3 %.

Omgivelsene og fremtidig økonomisk utvikling

Foreningen baserer i liten grad sin aktivitet på overordnede makroøkonomiske forventninger. Virksomheten er først og fremst knyttet til medlemskontingenter samt avkastning fra fremtidige finansielle investeringer.

Finansiell risiko

Foreningens finansielle risiko kan i hovedsak deles opp i henholdsvis markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko.

Markedsrisiko

Foreningen er eksponert for endringer i aksjekurser, valutakurser og rentenivå. Foreningens kapitalforvaltningsstrategi legger til grunn en meget konservativ investeringspolicy. Kun 10 % av overskuddslikviditeten skal plasseres i globale aksjefond, 40 % i nordiske kredittobligasjoner og 50 % i norsk pengemarked (statsobligasjoner).

Kredittrisiko

Kredittrisiko, risikoen for at motparter ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser, anses lav. Flere av foreningens medlemmer tilhører bransjer innen fag- og servicehandelen som har opplevd en betydelig omsetningssvikt og dermed likviditetsutfordringer, som følge av covid-19 pandemien. Medlemmer i denne sektoren utgjør derimot kun 10 % av foreningens medlemsinntekter. 90 % av foreningens medlemsinntekter skriver seg fra store og solide aktører innen dagligvarehandelen hvor kreditt-risikoen må anses lav.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko, risikoen for at foreningen ikke vil kunne oppfylle sine forpliktelser etterhvert som de forfaller, anses meget lav. Foreningen har i det alt vesentlige kun prosjektorienterte forpliktelser som oppstår fra styrevedtak, samt noe mindre og løpende leverandørgjeld. Styret bestemmer således selv omfanget av egeninitierte forpliktelser. Likviditeten i foreningen vurderes som meget god, og på grunnlag av ovennevnte forhold klassifiseres den totale likviditetsrisiko som lav.

Organisering

Styrende organer

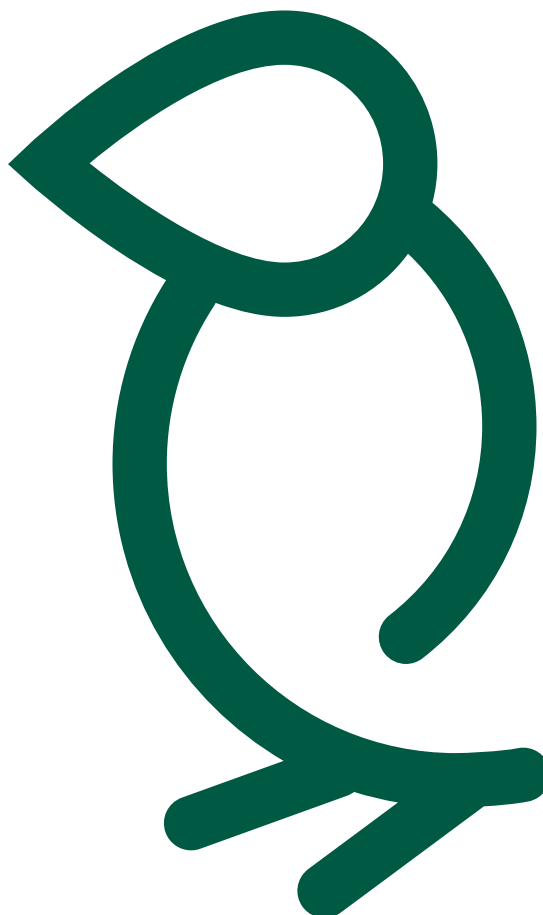
Foreningens øverste organ er årsmøtet. Ved utgangen av 2020 hadde Handelens Miljøfond en medlemsmasse som til sammen representerte nesten 12 000 utsalgssteder i Norge. For et medlem organisert som en eller flere kjeder er det normalt virksomhetens ultimate morselskap som tegner medlemskap på vegne av kjedene og de enkelte butikkene.

Hvert medlem utpeker én representant som skal representere medlemmet overfor foreningen, herunder i årsmøtet.

Årsmøtet vedtar årlig styresammensetningen, herunder styreleder, styremedlemmer og varamedlemmer, samt valgkomite. Foreningen ledes av et styre bestående av ni medlemmer, i tillegg til ni personlige varamedlemmer. Styret består av tre representanter fra medlemskategorien Handelsvirksomhet Dagligvare, tre representanter fra ulike medlemmer innenfor kategorien Bransjeorganisasjoner, en representant fra kategorien Handelsvirksomheter Faghandel, en representant for miljøbevegelsen og en representant for avfallsbransjen. Styret ledes av Harald Jachwitz Andersen, Virke.

Administrasjon

Administrasjonen har lokaler i et kontorfellesskap hos House of Business ved Solli plass, Oslo. Foreningen har sysselsatt i snitt 8,3 årsverk gjennom 2020 og hadde 10 ansatte ved årsslutt. Rasmus Hansson har vært daglig leder i Handelens Miljøfond siden 1. november 2018.

Helse, miljø og sikkerhet

Ytre miljø

Selskapets virksomhet er ikke regulert av konsesjoner eller pålegg. Etter styrets vurdering er foreningens virksomhet av en slik karakter at driften i liten grad forurensrer det ytre miljøet. Foreningens indirekte utslipp er i hovedsak knyttet til kapitalforvaltning og utdeling av støtte til miljøprosjekter, ellers er det knyttet til reiser, drift av kontorer og kjøp av varer og tjenester. Reisevirksomheten var svært begrenset i 2020, især på grunn av covid-19 pandemien. Foreningen er i gang med å utarbeide en miljøpolicy som skal sette tydelige rammer og krav til foreningens utslipp, CO2-kompensasjon og annen miljø/naturpåvirkning. Ved innkjøp velges, så langt det er praktisk mulig, de varer og tjenester som har høyest etisk standard og lavest miljø- og klimabelastning, og fortrinnsvis varer med anerkjent etikk- og miljømerking.

Arbeidsmiljø

Sykefraværet var gjennom 2020 på 2,1 %. Det har ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året som har resultert i store materielle skader eller personskader. Styret anser arbeidsmiljøet som godt og det iverksettes løpende tiltak til forbedringer.

Likestilling

Foreningen legger vekt på å ha et inkluderende arbeidsmiljø og tilstreber en god kjønns- og aldersbalanse i administrasjonen. De ansatte i administrasjonen består av seks menn og fire kvinner. Styret består av fem menn og fire kvinner. Daglig leder, styreleder og nestleder er menn. I løpende arbeid, ved ansettelses og ved lønnsfastsettelse prioriterer foreningen likestilling, like muligheter og rettigheter og å hindre diskriminering på grunn av kjønn, legning, etnisitet, språk, religion og livssyn. Styret har ikke avdekket behov for å iverksette særskilte tiltak utover dette.

Styrets redegjørelse

Redegjørelse for årsregnskapet og fortsatt drift

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av foreningens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og aktivitetsresultat.

Årsregnskapet for 2020 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift, og det bekreftes herved at forutsetningen for fortsatt drift er tilstede.

Styret er ikke kjent med hendelser etter regnskapsårets slutt som er av betydning for bedømmelsen av regnskapet. Det bemerkes for øvrig at foreningen så langt ikke har opplevd vesentlige driftsmessige utfordringer som følge av covid-19 pandemien. Styret forventer heller ikke at covid-19 pandemien vil ha vesentlige konsekvenser for foreningen i tiden fremover.

Oslo, 22. april 2021

Harald Jachwitz Andersen
Styrets leder

Rasmus J.H. Hansson
Daglig leder

Jens Olav Flekke
Styrets nestleder

Halvard Hauer
Styremedlem

Knut Lutnæs
Styremedlem

Kaia Østbye Andresen
Styremedlem

Skjalg Engebø
Styremedlem

Cecilie Lind
Styremedlem

Maren Aschehoug Esmark
Styremedlem

Julie Bragli Eckhardt
Styremedlem

RSM Norge AS

Filipstad Brygge 1, 0252 Oslo
Pb 13 12 Vikå, 0112 Oslo
Org.nr: 982 316 588 MVA

T +47 23 1142 00
F +47 23 1142 01

www.rsmnorge.no

Til årsmøtet i Handelens Miljøfond

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Handelens Miljøfonds årsregnskap som viser et overskudd på kr 141 654 751. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2020, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Norge AS is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction.

RSM Norge AS er medlem av / is a member of Den norske Revisorforening.

Revisors beretning 2020 for Handelens Miljøfond

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi foreningen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, foreningens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 22. april 2021
RSM Norge AS

Ketil Bystrøm
Statsautorisert revisor

